

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ

(MERSIN UNIVERSITY RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY)

KAAM

YAYINLARI

**OLBA
IV**

MERSİN
2001

KAAM YAYINLARI
OLBA
IV

©2001 Mersin/Türkiye
ISSN 1301-7667

OLBA dergisi hakemlidir

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez. Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of KAAM.

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde yada KAAM tarafından dağıtılan broşürlerde bildirilmiş olan formatlara uygun olduğu taktirde basılacaktır.

Articles should be written according the formats mentioned in the following web address or brochures distributed by KAAM

Her yıl Mayıs ayında çıkar.

Yayınlanması istenilen makalelerin, her yılın sonuna kadar aşağıda belirtilen iletişim adreslerine teslim edilmiş olması gerekmektedir.

Published each year in May. Articles should be sent to the following correspondence addresses till the end of the year.

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:

Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül
Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji ve S. Tarihi Bölümü
Çiftlikköy Kampüsü
33342-MERSİN
TURKEY

DİĞER İLETİŞİM ADRESLERİ

Other Correspondance Addresses

Tel:00.90.324.361 00 01 (10 Lines)/162-163 or 372

Fax: 00.90.324.361 00 46

web mail: www.kaam.mersin.edu.tr

e-mail: Kaam@mersin.edu.tr

Kilikia@usa.net

Teknik konulardaki yardımlarından dolayı Yrd. Doç Dr. Mustafa AKSAN'a teşekkür ederiz.

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM)
YAYINLARI-IV

MERSIN UNIVERSITY
PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY
(KAAM)-IV

Editör

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL
Prof. Dr. Coşkun ÖZGÜNEL
Prof. Dr. Tomris BAKIR
Prof. Dr. Hayat ERKANAL
Prof. Dr. Sencer ŞAHİN
Prof. Dr.Yıldız ÖTÜKEN

MERSİN
2001

OLBA'nın basılması için vermiş
olduğu tüm desteklerden dolayı,
Mersin Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Uğur ORAL'a
teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Nurettin Arslan	1
Kilikia Bölgesindeki Grek Kolonizasyonu	
Engin Akdeniz (Lev. 1).....	19
Pisidya Türünde Bir Depas Amphikypellon	
Şevket Dönmez (Lev. 2-5).....	27
Amasya Müzesi'nden Merzifon Kökenli Dört Çömlek	
Nesibe Kara (Lev. 6-19).....	31
Das Ostionische Frauenbild in der Archaischen Zeit	
R. Gül Gürtekin-Demir (Lev. 20-22)	65
Three Provincial Marbling Ware with Eastern Greek Aspects in Manisa Museum	
Carola Reinsberg (Lev. 23-26)	71
Der Polyxena-Sarkophag in Çanakkale	
Gonca Cankardaş Şenol (Lev. 27-31).....	101
Metropolis'den Hellenistik Döneme Ait Bir Grup Amphora Mühürü	
N. Eda Akyürek Şahin (Lev. 32-34).....	117
Eine Kleine Reliefbüste im Museum von Kütahya	
Lale Özgenel (Lev. 35-36).....	125
Anadolu'daki Yunan Dönemi Konutlarında Mekan Tanımı, Kullanımı ve Cinsiyet	
Fikret Özbay (Lev. 37-42).....	145
Elaiussa Sebaste ve Korykos Su Sistemi	
N. Eda Akyürek Şahin	163
Büyük Çiftçi Tanrısı Zeus Bronton, Arkeolojik ve Epigrafik Belgelerle Phrygia'da Bir Zeus Kültü	
Emel Erten (Lev. 43)	183
A Glass Bottle with Three Pinched Feet in The Marmaris Museum	
Burcu Ceylan (Lev. 44-53).....	189
Geç Antik Dönem Batı Anadolu Bazilikaları	
Ayşe Aydın (Lev. 54-56).....	203
Die Langgewichte aus den Museen in Adana und Mersin	
Lale Doğer (Lev. 57-71)	209
İzmir Arkeoloji Müzesindeki Bitkisel Bezemeli Sgraffito Bizans Kapları	
Suna Güven (Lev. 72-73).....	225
Kıbrıs'ta Artemis	

PİSİDYA TÜRÜNDE BİR DEPAS AMPHIKYPELLON (Lev. 1)

*Engin Akdeniz

ABSTRACT

Depa are divided into groups according to their forms and decoration characteristics. One of these groups is the Pisidian kind including depas which will be held in our study. This depas in Pisidian kind is one of the materials which is found at the Karahisar excavations (near Tavas) undertaken by Aphrodisias and Denizli museums in 1985.

Depa in Pisidian kind derived their names from the ancient Pisidian region. These depa, take attention to the use of decoration with grey paste, grey-black slipped surface and with sometimes vertical, sometimes horizontal or sometimes both vertical and horizontal flues. These qualities make the idea strong that Pisidian depa imitated metallic forms. But, like Karahisar depas, some depa are in red slip.

Karahisar depas, which has a rather thick body, is slightly everted at its rim and has a flat base. The round lined handles starting just from below the rim; meets with the body a bit above the base. As a decoration, on the upper part of the body, just under the rim, 6 pieces of horizontal flues which are parallel to each other and below them vertical flues are applied. Thus Karahisar depas arises as a Pisidian kind of depas to which both vertical and horizontal flues decoration are applied together. According to its form and decoration qualities Karahisar depas can be dated at the earliest to the Early Bronze Age IIIa, at the latest to the Early Bronze Age IIIc.

The idea that vertical and horizontal flued decorated Pisidian depa are restricted in the Pisidian region, has began to change. New researches put forth that Pisidian depa had extended to a more wider area than known. Karahisar must be the continuation of this expansion.

Batı, İçbatı, Güneybatı ve Güney Anadolu'ya uzanan yapay bir hat üzerindeki yerleşimler Erken Tunç Çağı II'nin sonunda büyük bir felakete sahne olmuştur. Bu felaketten sonra yerleşilen höyük sayısı yaklaşık 1/4 oranında azalır. Söz konusu bölgelerde Troia II¹, Poliokhni V, Beycesultan XIIIa, Kusura B, Gordion, Demircihöyük ve Tarsus, daha iç kesimlerde ise Alacahöyük, Ahlatlıbel başta olmak üzere pekçok yerleşimde rastlanan yangın tabakalarından yıkımın şiddeti anlaşılmaktadır. Bu hareketleri meydana getiren halkların etnik yapıları hakkındaki belirsizlik devam etmekle birlikte Luwiler olabilecekleri yönünde bazı görüşler de vardır². Felaketin meydana getirdiği en belirgin arkeolojik değişim mimarinin yanısıra çanak çömlekte gözlenir. Troia II ve III'ün bazı çanak çömlek özellikleri güney-güneydoğuda ve Orta Anadolu'nun iç kesimlerinde de görülmeye başlanır. Erken Tunç Çağı II sonunda çanak çömlekteki

*Dr. Engin Akdeniz, Adnan Menderes Üniv. Fen-Edb. Fak., Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı, Aydın/TÜRKİYE

1Troia'da son yıllarda yapılan kazılar Troia'nın tabakalanmasıyla ilgili yeni bilgiler vermektedir. I. tabakadan önceye dayanan bir evre saptanmış, M.Ö. yaklaşık 3200'e tarihlenecek bu evre Troia O olarak adlandırılmıştır. Korfmann, Troia I'den III sonuna kadar uzanan dönemi bir bütün olarak ele alıp "Denizsel Troia Kültürü" (Maritime Culture), şeklinde adlandırmak eğilimindedir. Bu kültür M.Ö. yaklaşık 2200'lerde yani IV. evrenin başlarında Orta Anadolu özelliklerinin yoğunlaşmasıyla sona ermektedir. Korfmann'a göre Schliemann açmasının kuzeyindeki çalışmaların sonucuyla Troia II evresi ortadan kalkmış bulunmaktadır. Bu yeni tabakalanmayla Troia II evresi IV'ye denk gelmektedir. Yeni kazılarla Troia II'den sonra II h tabakasının da varlığı anlaşılmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz: Manning 1995, 27, 28; M.Korfmann, "Troia-Ausgrabungen 1995", *Studia Troica*, Band 6 (1996), 18-20; S.Kılıç, "Marmara Bölgesi İlk Tunç Çağı Yerleşmeleri", 1999 Yılı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Konferansları, Ankara 2000; 33-34.

2Macqueen 1986, 30 vd.

değişimlerin bir göstergesi Troia'dan çok daha güney ve güneydoğudaki yerleşimlerde, tahrip tabakalarından sonra yeni kap formlarıyla birlikte depasların da görülmeye başlanmasıdır.

Schliemann'ın İlyada'dan esinlenerek "Depas Amphkypellon" olarak adlandırdığı³, yayınlarda ise kısaca "Depas" şeklinde kullanılan çift kulplu içki kapları ilkin Troia IIc⁴ tabakasında, çarkın kullanılmasından hemen sonra ortaya çıkar (Troia form A 45)⁵. Metalik kaplardan türediği tahmin edilen form, Erken Tunç Çağı III'de geniş bir alana yayılmış olmasına karşın diğer kap formlarına oranla sınırlı sayıda ele geçmektedir. Bu durum depasların özel bir kap türü olduğunu gösterir. Balkan Yarımadası'ndan Ege Adaları'na, Orta Anadolu'dan Güneydoğu Anadolu'ya hatta Kuzey Suriye'ye kadar uzanan geniş bir coğrafyada bu kaplara rastlanmaktadır. Balkanlar'da Armenokhori, Badere, Mikhalits, Kıta Yunanistan'da Orkhomenos, Korakou, Tiryns, Lerna, Ege Adaları'nda Keos-Aghia İrini, Samos-Heraion, Lemnos-Poliokhni, Syros-Kastri, Syros-Khalandriani, Batı Anadolu'da Troia, Assos, Protesilaos, İlica, İlicapınar, Gordion, Sındırgı, Eret, Bozüyük, Karacaahmet, Alaşehir-Gavurtepe, Panaztepe, Baklatepe, Limantepe, Bahçetepe, Aphrodisias, Kusura, Beycesultan, Karataş-Semayük, Harmanören (Göndürle Höyük), Orta ve Orta-Kuzey Anadolu'da Kültepe, Acemhöyük, Suluca Karahöyük, Sultanhanı, Hacı Hafer, Sındırlı, Asarcık Höyük, Karaoğlan, Alishar, Alacahöyük, Maşathöyük, Merzifon (?), Güney-Güneydoğu Anadolu'da Mersin-Yumuktepe, Tarsus-Gözlükule, Gedikli, Gaziantep (?), Zincirli, Titiş Höyük, Kuzey Suriye'de ise Tell Salankahiyya, Tell Tayinat ve Tell Bi'a depasların ya da depas parçalarının ele geçtiği yerleşimlerdir⁶. Ayrıca geliş yeri tam olarak bilinemeyen bazı depas örnekleri de müzelerimizde korunmaktadır.

3Spanos 1972, 13, Dp.7

4Troia'da çark IIb tabakasında kullanılmaya başlanmıştır. IIb, yeni tabakalanmayla Iq'ya, depasların ortaya çıktığı IIc ise Ir'ye denk gelmektedir.

5Blegen ve diğerleri 1950, 209, 230, Fig. 59a; French 1968, 53; Manning 1995, 83.

6French 1967, 66; Fig. 12:46; French 1968, 53-54, Fig. 50, 51; French 1969, 94, Fig.14:2; Spanos 1972, Taf.1-4.; Joukowsky 1986a, 390, 391, 392, 716, Fig.323/1-3, Fig. 324, Fig.325/1-5, Fig.509/1,4; Manning 1995, 83; Hüryılmaz 1996, 177; Schachner-Schachner 1996, 311, 312; Özsait 2000, 372, Res.5; Ayrıca bkz; E.Schmidt, *The Alishar Hüyük Seasons of 1928 and 1929, Part I*, Chicago 1932; W.Orthmann, *Die Keramik der Frühen Bronzezeit aus Inneranatolien*, Berlin 1963 (Istanbul Forschungen Band 24); H.Z.Koşay, *Alaca Höyük Kazısı: 1963-1967 Çalışmaları ve Keşiflere Dair ilk Rapor*, Ankara, 1973; K.Emre, "Maşathöyük'te Eski Tunç Çağı", *Bulleten XLIII/169*, (Ocak 1979), 1-15; T.Özgüç, "New Observations on the Relations of Kültepe with Southeast Anatolia and North Syria during the Third Millennium B.C.", *Ancient Anatolia, Essays in Honor of M.Mellink* (Ed. J.V.Carnby, E. Porada, B. Sismondo Ridgway, T.Stech, Madison 1986, 31-47; Ç.Anlağan, "Sadberk Hanım Müzesi'nde Bulunan Bir Grup Eski Tunç Çağı Eseri", X. TTK, Ankara, 1990, 65-70; E.Strommenger, "Ausgrabungen in Tell Bi'a 1990", *MDOG 123* (1991), 41-70; M.Korfmann, "Troia-Ausgrabungen 1990 und 1991", *Studia Troica 2* (1992), 1-42; G.Algaze-A.Mısır-T.Wilkinson, "Şanlıurfa Museum/University of California Excavations and Surveys at Titiş Höyük, 1991: A Preliminary Report", *Anatolica 18* (1992), 33-61; P.Sotirakopoulou, "The Chronology of the Kastri Group Reconsidered", *BSA 88* (1993), 5-20; P.Z.Spanos-E.Strommenger, "Zu den Beziehungen zwischen Nord westanatolien und Nordsyrien/Nordmesopotamien im III. Jahrtausend vor Christus", *Nimet Özgüç'e Armağan*, (Ed.T.Özgüç, E.Porada, K.Emre), Ankara 1993, 573-578; H.Erkanal-S.Günel, "1995 Yılı Liman Tepe Kazıları", XVIII KST I, Ankara, 1997, 231-261; A.Erkanal, "1998 Panaztepe Kazı Sonuçları", XXI. KST I, Ankara, 2000, 279-287; H.Erkanal-T.Özkan, "1998 Yılı Bakla Tepe Kazıları", XXI. KST I, Ankara 2000, 263-278.

Depaslar form ve bezeme özelliklerine göre birtakım gruplara ayrılır. Bu gruplardan birisi, aşağıda incelenecek Karahisar örneğinin dahil olduğu "Pisidya türü" depaslardır. Pisidya, Troas bölgesine alternatif ikinci bir depas üretim merkezi olarak kabul edilmektedir⁷. Pisidya türü depasların başlıca özelliği genellikle gri renkteki hamur, gri, siyah renk astarlı yüzey ve gövde üzerindeki oluk bezemedir. Bu özellikler Pisidya depaslarının metalik kapları taklid ettiği fikrini güçlendirmektedir⁸. Ancak Karahisar, Aphrodisias, Afyon ve Antalya depaslarında olduğu gibi kırmızı astarlı örnekler de vardır⁹. Oluklar genelde yatay olmakla birlikte dikey ve her ikisinin bir arada uygulandığı depaslar da bulunmuştur. Pisidya türü bazı depaslarda oluk bezeme uygulanmamış ve yüzey bezemesiz bırakılmıştır. Örneğin Troia, Samos-Heraion, Ilica, Gordion, Karataş, Gedikli, Zincirli ve Alacahöyük depasları sadece teknik özellikleriyle Pisidya türünde, fakat bezemesiz depaslardır¹⁰. Kültepe¹¹, Eret¹², Bozüyük¹³, Beycesultan¹⁴, Çivril¹⁵, Harmanören (Göndürle)¹⁶, Eskişehir'in kuzeyinde¹⁷ bulunan depaslar, Antalya Korkuteli yöresinden bulunduğu beyan edilen İzmir Müzesi'ndeki depas¹⁸ ve Antakya Müzesinde korunan geliş yeri belli olmayan¹⁹ Pisidya türü depasların bezemesi ise tek yöndedir. Ayrıca, Kusura'da bulunduğu tahmin edilen ve Afyon Müzesi'nde korunan bir depas da üst kulp başlangıcından dibe kadar yatay oluklarla bezenmiştir²⁰.

Pisidya türü depasların bir diğer grubunu hem yatay hem de dikey oluk bezemenin birlikte uygulandığı sınıf oluşturur. Konumuz olan Karahisar depası da bu grup içerisinde değerlendirilebilir²¹. Bu depaslarda yatay oluklar genellikle kulpların gövdeyle birleştikleri kısma, dikey oluklar ise daha aşağıya yapılmıştır. Ancak bu gruba ait depaslar, diğerlerine oranla daha sınırlı sayıda bulunmaktadır. Yatay ve dikey oluk bezemenin birlikte kullanıldığı depaslar Troia, Aphrodisias ve Tarsus-Gözlükule kazılarında ele geçmiştir. Ayrıca geliş yeri kesin olarak belli olmayan ve Antalya Müzesi ile Uşak Müzesi'nde korunan iki örnekle, yine Antalya-Korkuteli yöresinden

7Spanos 1972, 50 vd.

8Schachner-Schachner 1996, 310

9Spanos 1972, DIII/40, Hüryılmaz 1996, 184

10Spanos 1972, Taf.1

11Öktü 1973, Lev.54, Ic-5.

12Hüryılmaz 1996, 184, 185.

13Körte 1899, 97, Lev. 64.1; Spanos1972, 100 D VIII/117

14Lloyd-Mellaart 1962, Fig.P.52:21, Pl. XXVII/1-3.

15Hüryılmaz 1996, 182, Şekil 4, Levha 7:e.

16Özsait 2000, 372, Res.5.

17Körte 1899, Lev.III, 34.

18Özkan 1999, 10, Res.16.

19Spanos 1972, 100, DV III/117.

20Spanos 1972, 93, DIII/39.

21Bu çalışmada ele alınan Depas'ın yanısıra Karahisar'da ele geçen diğer buluntular ilk kez, "Büyük Menderes Havzası'nın Demir Çağı Öncesi Kültürleri" başlıklı doktora tez çalışmalarımız sırasında incelenmiştir. Desteklerinden dolayı Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), British Council, Adnan Menderes Üniversitesi Araştırma Fon Saymanlığı, Aydın İl Kültür Müdürlüğü ve Aphrodisias Müze Müdürlüğü'ne teşekkür ederim.

geldiği beyan edilen, satın alma yoluyla İzmir Müzesi'ne kazandırılan depas benzer türdedir²².

Oldukça kalın bir gövde yapısına sahip olan Karahisar depası hafif dışa çekik ağız kenarlı ve düz diplidir. Ağız kenarının biraz aşağısından başlayan yuvarlak kesitli kulplar dibe doğru uzanarak dibin biraz üst kesiminde gövde ile birleştirilmiştir. Bezeme olarak gövdenin üst yarısında, ağız kenarının hemen aşağısında birbirine paralel uzanan altı adet yatay oluk ile bunların altına dikey oluklar uygulanmıştır. Yatay olukların kalınlığı 1-1,5 mm., dikey olukların ise 3-4 mm. arasında değişmektedir.

Karahisar depası gibi çift oluk bezemenin bir arada kullanıldığı depaslardan biri Troia'nın II d tabakasında bulunmuş olup gri hamurlu ve siyah-koyu kahverengi astarlıdır²³. Spanos eserin Pisidya türü depasların taklidi olabileceğini ileri sürer²⁴.

Karahisar'ın çok yakınında yer alan Aphrodisias'da tabaka kazılarında ele geçen depas, bezemesiyle Karahisar depasına benzer. Eser Akropolis trench 3, Kompleks III-II'de bulunmuştur²⁵. Joukowsky'nin BA 4 olarak tarihlediği bu evre geleneksel kronolojide Erken Tunç Çağı IIIa'ya denk gelmektedir. Aphrodisias depası tıpkı Karahisar örneği gibi kırmızı astarlı olup benzer bezeme şekline sahiptir. Aradaki en büyük fark, Aphrodisias örneğindeki geniş bezeme alanıdır. Aphrodisias depasında gövde, yatay oluklardan meydana gelen üç ayrı bezeme alanı arasındaki iki dikey oluk alanından oluşur. İzmir Müzesi'nde korunmakta olan depasda da tıpkı Aphrodisias depasındaki gibi yatay oluklardan oluşan üç bezeme alanı içerisine dikey bezemenin uygulandığı iki alan yerleştirilmiştir. Dikey oluklar Karahisar depasından daha geniş ve uzundur. Üç depasın formları arasında da fark vardır. Aphrodisias depasında kulplar Karahisar depasına göre çok daha yukarıdan başlamakta ve dibe kadar uzanmaktadır. İzmir Müzesi'ndeki depasda ise kulplar Karahisar depasıyla yaklaşık aynı kesimden başlamakta, ancak Aphrodisias depasında olduğu gibi dibe kadar uzanmaktadır. Karahisar depası, Aphrodisias ve İzmir Müzesi'ndeki depaslara göre çok daha geniş bir gövde yapısına sahiptir.

Form ve bezeme şekliyle Karahisar depasına benzer bir başka örnek, Tarsus Gözlükule kazılarında bulunmuştur²⁶. Eser, Erken Tunç Çağı IIIc'ye tarihlenen 74 nolu mekanda ele geçmiştir.

Geliş yeri kesin olarak belli olmayan, Pisidya türünde birer depas Antalya ve Uşak Müzeleri'nde korunmaktadır. Ancak Antalya'daki depas Karahisar depasına göre daha ince ve uzundur²⁷. Sadece yatay ve dikey olukların bir arada kullanılmasından dolayı karşılaştırılabilir. Satın alma yoluyla Uşak Müzesi'ne kazandırılan bir depas Hüryılmaz tarafından

22Özkan 1999, 10, Res.15.

23Blegen ve diğerleri 1950, Lev.470, II-143.

24Spanos 1972, 51, DI/03.

25Podzuweit 1979, 151, Taf.6, A/c, tip 2; Joukowsky 1986a, Fig.325.3; 1986b, 589, Fig. 426/10.

26Goldmann 1956, Fig. 285.722, 285.735a+b

27Mellink 1968, 132, Lev. 54, 4. Eserin Göller Bölgesi'nde bulunduğu öne sürülmektedir. Ayrıca bkz: M.Mellink, "Anatolian and Foreign Relations of Tarsus in the Early Bronze Age", *Anatolia and the Ancient Near East, Studies in Honor of Tahsin Özgüç*, (Ed. Kutlu Emre vd.), Ankara 1989, 325.

yayınlanmıştır²⁸. Eser genel gövde yapısı ve kulplarin duruşuyla Karahisar depasına benzer. Fakat bezemesi biraz farklıdır. Uşak depasında dikey oluklar hem alttan hem de üstten yatay oluklarla kuşatılmıştır. Aphrodisias ve Antalya depaları gövde yapıları ve bezemelerinin yanısıra tıpkı Karahisar depası gibi kırmızı, İzmir Müzesi'ndeki depas resimden anlaşıldığı kadarıyla gri, Uşak depası ise kırmızımsı sarı astarlıdır²⁹. Kulpların gövdeyle birleştikleri yerde yatay, daha aşağıda ise dikey oluklardan oluşan bezemeye sahip bir başka depas Afyon Müzesi'nde korunmaktadır³⁰. Spanos eserin Eğret'de bulunduğunu ileri sürer³¹.

Pisidya türü yatay ve dikey bezemeli depasların uzun yıllar boyunca Pisidya Yöresi'yle sınırlı bir form olarak düşünülmesi görüşü artık değişmeye başlamıştır. Yeni araştırmalar ve müze çalışmalarıyla bu depas türünün bilinenden daha geniş bir alana yayıldığı anlaşılmaktadır. Karahisar da bu yayılımın bir uzantısıdır.

Karahisar depasına benzer şekilde yatay ve dikey oluk bezemenin birlikte uygulandığı depaslardan biri olan Troia depası Troia'nın IId tabakasına aittir³². Karahisar'ın coğrafi açıdan çok yakınında yer alan Aphrodisias'da ele geçen ve Karahisar depasına çok benzeyen depas, Batı Anadolu Erken Tunç Çağı IIIa'ya denk gelen BA4³³, Tarsus-Gözlükule depasının bulunduğu tabaka ise Erken Tunç Çağı IIIc'dir³⁴. Hüryılmaz tarafından yayınlanan ve Uşak Müzesi'nde korunan depas da Erken Tunç Çağı III c'ye tarihlendirilmiştir³⁵. Bu örneklerden yola çıkarak Karahisar depasının en erken Erken Tunç Çağı IIIa'ya, en geç ise Erken Tunç Çağı IIIc'ye ait olduğu söylenebilir.

Eserin Katalog Bilgileri :

Envanter No: 84.2.4118

Bulunduğu yer: Karahisar (Tavas yakınlarında)

Müzeye geliş şekli ve tarihi: Satın alma, 27.04.1984

Boyutları: Yükseklik 16,9 cm. ağız çapı 8,6 cm., gövde çapı 2,6 cm.

Yapım: Çark

Hamur: Kırmızı

Katkı: Kum

Pişme: İyi

Yüzey: Kırmızı astarlı ve perdahlı

28Hüryılmaz 1996, 183, Şekil 5, Levha 7:f.

29Hüryılmaz 1996, 183; Özkan 1999, 10, Res.15.

30Schachner-Schachner 1996, 310

31Spanos 1972, 96, DV 69, Dp.10.

32Blegen ve diğerleri 1950, Lev.470, II-143

33Joukowsky 1986a, 391.

34Goldmann 1956, 162; Spanos 1972, 56, 118.

35Hüryılmaz 1996, 184

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Blegen ve diğeri 1950 C.Blegen-J.L.Caskey-M.Rawson-.Sperling, Troy Vol. I, General Introduction, The First and Second Settlements, Princeton, 1950.
- French 1967 D.H.French, "Prehistoric Sites in Northwest Anatolia I, The İznik Area", AS XVII (1967), 49-98.
- French 1968 D. H.French, Anatolia and the Aegean in the third Millenium B.C., (Basılmamış Doktora Tezi), Cambridge, 1968.
- French 1969 D.H.French, "Prehistoric Sites in Northwest Anatolia II, The Balıkesir-Akhisar-Manisa Areas", AS XXIX (1969), 41-97.
- Goldmann 1956 H.Goldmann, Excavations at Gözlu Kule-Tarsus, Vol II. From Neolithic through the Bronze Age, Princeton, 1956.
- Hüryılmaz 1996 H.Hüryılmaz, "Uşak Arkeoloji Müzesinden Bir Grup "Depas Amphikypellon", İ.Metin Akyurt ve Bahattin Devam Anı Kitabı (Ed.H.Erkanal-A.Erkanal ve diğeri), İstanbul, 1996, 177-188.
- Joukowsky 1986 a M. Joukowsky, Prehistoric Aphrodisias I, An Account of the Excavations and Artifact Studies, Louvain-La Neuve, 1986.
- Joukowsky 1986 b M. Joukowsky, Prehistoric Aphrodisias, II, An Account of the Excavations and Artifact Studies, Louvain-La Neuve, 1986.
- Körte 1899 A.Körte, "Kleinasiatische Studien IV: Ein altphygischer Tumulus bei Bos-öyük", AM 24 (1899), 1-45
- Macquenn 1986 J.G.Macquenn, The Hittites, Londra, 1986.
- Manning 1995 S.W. Manning, The Absolute Chronology of the Aegean Early Bronze Age, Sheffield, 1995.

- Mellink 1968 M.M.Mellink, "Archaeology in Asia Minor", AJA 72 (1968), 125-147.
- Orthmann 1963 W.Orthmann, Untersuchungen auf der frühen Bronzezeit aus Inneranatolien, Berlin 1963 (Istanbuler Forschungen Band 24)
- Öktü 1973 A.Öktü, Die Intermediate-Keramik in Kleinasien, Münih, 1973.
- Özkan 1999 T.Özkan, İzmir Arkeoloji Müzesi Seramik Kataloğu, İzmir, 1999
- Özsait 2000 M.Özsait, "1998 Yılı Harmanören (Göndürle Höyük) Kazısı", XXI. KST I, Ankara, 2000, 371-380.
- Podzuweit 1979 C. Podzuweit, Trojanische Gefassformen der Frühbronzezeit in Anatolien, der Ägais und angrenzenden Gebieten, Mainz, 1979.
- Schachner-Schachner 1996 Ş.Schachner-A.Schachner, "Ürgüp ve Nevşehir Müzelerindeki "Depas Amphikypellon" ve "Tankart" Tipli Kaplar ve Düşündürdükleri", İ.Metin Akyurt ve Bahattin Devam Anı Kitabı, (Ed.H.Erkanal-A.Erkanal ve diğerleri), İstanbul, 1996, 307-316
- Spanos 1972 P.Z.Spanos, Untersuchung über den bei Homer "depas amphikypellon" genannten Gefäßstypus, (İstMitt Beiheft 6), Tübingen 1972.

